

Maska

Cíl: Uvědomit si své role a masky, které nosím

1. Maska

Před dávnými a dávnými lety žila v bájně čínské říši překrásná princezna. Byla jedinou dcerou svého otce a byla stejně okouzující jako bystrá.

Nastal čas, aby se vdala. Po poradě s otcem se rozhodla, že si nezvolí žádného muže ze svého dvora. Její muž má být ten nejkrásnější, nejchytřejší, ale také ten nejspravedlivější, nejrozhodnější a nejněžnější muž v celé říši. Byla přesvědčená, že charakter člověka se zrcadlí v jeho tváři.

Do všech stran království tedy nechala rozeslat posly, aby mladé muže sezvali na určitý den do královského paláce. Nejlepší z nich se měli představit princezně a celému dvoru.

V jedné provincii bydlel na samotě muž, který vůbec nebyl krásný. Rysy jeho tváře svědčily o podlosti a krutosti. Byl to zloděj a ničema.

Náhle dostal nápad. Vydal se k nejlepšímu výrobcí masek v celém království a požádal ho, aby mu vyrobil tu nejvěrnější a nejpůvabnější masku, jakou kdy říše viděla. Výroba masek byla považována za to nejlepší umění, výrobce masek byl skutečný mistr, a tak si ničema krátce na to s údivem prohlížel zhotovenou masku. Nasadil si ji na tvář a nemohl uvěřit svým očím. Místo hrubé tváře hleděl do očí jemného, ušlechtilého muže plného moci, síly i důstojnosti, upřímnosti, lásky a dobroty. Kvapně se tedy vydal na cestu do paláce a tam se vmísil mezi dvořany.

Jakmile princezna muže spatřila, jeho zevnějšek jí okamžitě učaroval. Neváhala a rozhodla se pro něj.

Když ostatní hosté odešli, pozvala vyvoleného do své komnaty, aby mohli mluvit o samotě. Pak se toho nejlepšího ze všech mužů zeptala, zda se s ní chce oženit. Podvodník si náhle uvědomil, před jak těžkou volbou stojí. Odmítne-li, vše se provalí a dozajista neujde smrti; přijme-li nabídku, odhalení se opět nevyhne. Litoval toho, co způsobil, a usilovně hledal východisko. Vyprávěl princezně, jak její volba zaskočila. Nikdy netušil, že by mohl být mužem dcery samotného panovníka, potřebuje tedy rok času na to, aby se s novou situací vyrovnal. To se zdálo princezně moudré a hodné toho, kterého si zvolila, a tak se rozloučili.

Život podvodníka a zloděje se od té chvíle změnil. Už nemohl žít tak jako dřív. Aby dostal výrazu své tváře, musel být jiný. Učil se pohybovat, prokázat odvahu, být velkorysý, přátelský i laskavý. Začal projevovat soucit a pochopení. Utěšoval smutné, nešťastným dával naději.

Velice se musel namáhat, aby dobře zvládl svou roli. Když lidé chválili jeho povahu, celý se třásl hanbou, protože dobře znal pravdu. Věděl, že je jen zloděj a ničema.

Sjednaná lhůta se neúprosně blížila. Nakonec se mladík rozhodl, že už princezně lhát nevydrží. Padl před ní na kolena a řekl jí celou pravdu. „Jsem jen zloděj a ničema. Podvedl jsem tě a nechal si zhotovit masku, abych získal tvou přízeň. Ten, koho jsi si zamilovala, nejsem já, je to pouze maska. Zakrývá mé skutečné já.“

Princezna se velmi rozzlobila, ale zároveň se ptala sama sebe: „Nechala jsem se ošálit jen maskou? Jak asi doopravdy vypadá muž, který získal mé srdce?“

„Splň mi jediné přání,“ požádala, „splníš-li ho, propustím tě. Sundej masku.“

Chvějíc se strachem sundal podvodník masku. Hleděl do tváře udivené princezny: „Nevím, co měla znamenat tvá slova. Vždyť nosíš masku, která se navlas shoduje s tvou tváří...“

Muž pohlédl do zrcadla a opravdu, jeho tvář se navlas shodovala s rysy masky. Celý rok trpěl, bojoval za to, aby se stal hodným masky, kterou nosil. Stal se tím, co konal, jeho činy proměnily jeho tvář.

Tento muž se prý stal jedním z největších císařů, které Čína kdy měla...

Převyprávěno podle Reinharda Abelna/ Guido Kolba Život plný setkání¹⁵

Otázky:

- Co vás na příběhu nejvíc zaujalo?
- Nosíte také někdy masku? Co obvykle vyjadřuje?
- K čemu a proč ji využíváme?
- Co bylo skrytým poselstvím příběhu?
- Co změnilo podvodníka a zloděje?

Ke komunikaci citů:

- Proč si někdy nasazujeme masku? (*Chráníme se tím?*)
- Kdy mám právo nosit masku? Kdy bych ji měl umět odložit?
- Proč je to těžké? Proč je to nutné?

Stáváme se takovými, jakou masku nosíme, v dobrém i zlém.

Psychohra Maska (publikováno Manuál Chci obstát v životě 2019)

- Zavřete oči. Vystupujete na kopec. Náhle se před vámi objeví zřícenina hradu. Z hradu je zachována téměř jediná věž, vše ostatní je v rozvalinách.
- Všimnete si malých, pootevřených dvířek vedoucích do věže. Opatrně je otvíráte. Se skřípáním se otvírají a vy vidíte šeré schodiště vedoucí do podzemí.
- Pomalu sestupujete schod po schodu po vzrjícím schodišti. Šero je stále hlubší. Konečně pracně rozeznáte šerou místnost s několika malými okny vysoko u stropu.
- Pracně si zvykáte na šero. Vzápětí rozeznáte, že na stěnách se rýsují různé obrysy podobné obrazům. Přicházíte blíž. Vidíte, že to nejsou obrazy. Stěny jsou plné masek.
- Procházíte kolem stěn a prohlížíte si jednotlivé masky. Je zde vše, co si umíte představit: indiánské masky, masky karnevalové, hýřící barvami, i černošské masky, masky starodávných kmenů i masky antického dramatu či masky divadelní. Jsou tu masky veselé, smutné, zádumčivé i rozverně. Obcházíte kolem stěn tak dlouho, dokud vás jedna z masek nezaujme.
- Přijdete k masce blíž a prohlížíte si ji tak důkladně, jako byste si ji chtěli vepsat do paměti, abyste ji dokázali později zakreslit.
- Zamyslete se: Kdo masku nosil? Při jaké příležitosti? Jaký to byl člověk?
 - V rohu místnosti spatříte malá dvířka. Otvíráte je a vstupujete do jiné místnosti. Je šerá, tmavá, na stěnách vidíte další masky. Zaujme vás některá? Pokud ano, zapamatujte si ji.
 - Náhle se zarazíte. Ze stěny na vás hledí maska, kterou znáte. Ano, museli jste ji už vidět! Přicházíte blíž... Natahujete ruku k masce. Uvědomíte si, že nehledíte na masku, ale do zrcadla. Tvář, kterou vidíte je vaše.
- Dotýkáte se své tváře. Je skutečná, nebo to, co vidíte v zrcadle, je jen maska?
 - Pokud ano, sundejte ji. Co vidíte nyní?
- V rohu místnosti nacházíte opět nízká dvířka. Otvíráte je. Před vámi je točité schodiště vedoucí vzhůru.
- Krůček po krůčku stoupáte. Přibývá světla. Už vidíte pootevřenými dveřmi oblohu, denní svit. Ocitáte se opět na svém místě tady a teď.
- Pomalu otevřete oči.

(Modifikace, z archivu autorky)

Kresba masky, kterou si pamatují.

Co tvář znamená? Co mi říká o mně? Co mi prozrazují barvy? Kdo ji asi nosil? Jaký byl? Čím jsem se inspiroval?

Marie Nováková:

Má maska byla červenožlutá, karnevalová, rozverná. Proč? Nemám ráda tuto kombinaci barev. Tyto dvě barvy evokují bezstarostnost, veselost. Já jsem spíš melancholik. Skutečně si před lidmi nasazuji často masku veselého taškáře. To ale nejsem já!

A co vy?